

Historische processie

In het vooruitzicht van de nieuwe realisatie van de **processie Onze Lieve Vrouw Ster der Zee** gingen we even op zoek naar oude informatie.

Naar aanleiding van de viering van het **gouden priesterjubileum van Z.E.H. A. MASSCHELEIN** (26 september 1949) werd aan Heist een nieuwe processie en nieuw baldakijn aangeboden.

E.H. Michiel English, ceremoniemeester van de kathedraal Sint-Salvators te Brugge, schreef daarover een klein boekje, waarvan we hieronder enkele fragmenten weergeven (we gaan 50 jaar terug).

Daar zijn lijk twee dingen waarmee de mensen preuts zijn : hun toren en hun processie.

Heist had vroeger een monument van een toren, iets van rond de jaren 1220-1230. Juist de tijd of daaromtrent dat ze te Lissewege het reuzengevaarte optrokken, dat heel onze kustvlakte triomfantelijk overschouwt. Onze vroegere toren was niet zo monumentaal, maar even respectabel. 't Is doodjammer dat ze in de jaren 1860 toen men de nieuwe kerke ging bouwen, dien ouden toren lieten afbreken.

Is Heist zijn schone oude toren kwijt, het heeft nog zijn processie. En die processie heeft veel bekijks. Ook van de vreemdelingen die met honderden en duizenden daarvoor "expres" naar heist komen. Een schone processie, waarover elke heistenaar fier is. En met reden. Maar op alle dingen komt er slete. Een mens is zo gemaakt dat een veranderingske en een verbeteringske altijd welkom zijn.

Na een zakere tijd moeten de dingen een keer opgefrist worden en vernieuwd. Ook de processies, zelfs de schoonste.

En nu heist de jubilé viert van zijn geliefde "paster" zal het zijn beroemde processie zo opknappen en verbeteren, dat men ze niet meer zal herkennen.

Daar zijn een hoop verstandige mensen die al hun verstand daarvoor bijeengelegd hebben en besprekingen hielden, en een programma ineen staken waarmee Heist "zijn" processie krijgt. Dat is iets dat maar alleen voor heist kan dienen, en noch voor Knokke, noch voor Blankenberge. Entwat eigens.

En 't spreekwoord zegt : geen rijker kroon dan eigen schoon.

'k Heb deze slechte gewoonte van aan de deuren te luisteren en nieuwgierig te zijn. Zo is 't gebeurd dat ik de geleerde gesprekken van die geleerde heren heb afgeluisterd. Een ander van mijn gebreken is dat ik moeilijk kan zwijgen. Bijzonder als 't goê nieuws is. En daarom kan ik vandaag aan de heistenaars verklappen hoe hun nieuwe processie er zal uitzien. 't Zal hen plezier doen, en 't zal de zake beter laten verstaan.

Er is gezocht naar een grote indeling. 't Is geen litanie meer van brokskens allerhande, die op 't goede kome uit aaneengelijmd zijn. Neen, er is een inleiding en er zijn dire hoofdstukken.

Het is simpel en verstaanbaar opgevat, met de gezonde lokale kleur, dat de eigen en eigenaardige schoonheid meebrengt.

We geven hier de grote trekken, straks de bijzonderheden.

Als inleiding is er een beetje de overzichtelijke geschiedenis van Heist.

De hoofdstukken zijn :

1. Sint Antonius Abt, onze kerkpatroon
2. Onze Lieve Vrouw Ster der Zee
3. De eigenlijke stoet of hulde aan 't Sakrament.

Inleiding : Heist - Koudekerke

Na 't muziek komt een middeleeuwse ruiter. Zijn kleed en de "scha-brake" van 't peerd dragen de kleuren van heist : goud-groen. Dat zijn ook de kleuren van het wapperend vaandel.

Daarachter komt het "beloenberd" met opschrift : Heist-Koudekerke.

Zo leren de heistenaars hun geschiedenis !

Soortgelijke opschriften gaan voor elk van de drie hoofdgroepen.

Nu komen er een reeks wapenschilden. Eerst natuurlijk dat van Heist zelve. Dan alles wat in 't ronde met Heist te maken heeft.

Lissewege, de oude moederparochie, waaruit Heist genomen werd.

Dan Knokke, nog een dochterkerk van 't oeroud Lissewege, dus een zuster van heist. Zo huldigen we onze bureu : goê geburen, sterke muren ! Dan komt 't schild van Duinbergen, de nieuwe parochie onlangs uit Heist genomen.

Dan het wapen van het Brugs~~x~~ Vrije, van West-Vlaanderen en van het Koninkrijk.

Weerom daarnaast een beetje oude kerkelijke geschiedenis. 't Wapenschild van de Sint-Bertensabdij te Sint-Omaars, het klooster dat de moederparochie Lissewege hielp stichten.

't Wapenschild van 't bisdom Brugge, dat in 1560 als tiendeheffer in de plaats kwam van Sint Bertens.

En eigenlijk het Sint-janshospitaal te Brugge, dat op een hoek van Heist de tienden opdeed, ten bate van zijn arme zieken.

Als inleiding, historische inleiding, steekt dat goed ineen.

Eerste groep : Sint Antonius Abt

Onze parochiekerk is toegewijd aan "Toontje met zijn zwijntje".

Er is een franse stad Saint Antoine en Dauphiné waar paters zieken, aangetast door het Sint Antoniusvier, verzorgden. We noemen ze Antonieten, gekleed in wit habijt met daarop rode omgekeerde T.

Achter het beloenberd : Sint Antonius Abt het schild van de Antonieten, de T met belletjes. Dan dat van mgr van den Bosch die in 1652 onze kerk na de beeldenstorm kwam verzoenen en dan het wapen van mgr Faict die de oude kerk consacreeerde (de huidige kerk).

Vier paters in wit-zwart habijt (van Sint Bertens) dragen de maquette van de oude kerk, gevolgd door vissers en landbouwers.

Een tweede afdeling verwijst naar onze patroon, met voorop het wapen van mgr van Susteren die de relikwie schonk in 1740. De relikwie zelf, gevat in een oud borstbeeld, wordt gedragen in de processie door Antonietenpaterkens.

Het is een zeldzame gedachtenis van 't oud godsdienstige heist.

André Desmidt

(wordt vervolgd)

Kerstgeschenk voor Heist:

Processie OLV Ster der Zee

Opnieuw historische processie ?

De processie t.e.v. O.L.Vrouw Ster der Zee, voorafgaand aan de plechtige zeewijding op 15 augustus te Heist, was een eeuwenoude traditie, een publieke geloofsuiting en eenvoudige volksdevotie, in het verleden herhaaldelijk beschreven, o.a. door de Franse schrijver AUGUIN.

Naar aanleiding van de viering van het gouden priesterjubileum van E.H. Masschelein, toen pastoor te Heist, werd er in 1949 een brochuurtje uitgegeven door E.H. English, ceremoniemeester van de St.-Salvatorskathedraal te Brugge, met de beschrijving van een volledig vernieuwde processie. Om diverse redenen werd begin de jaren zestig de processie te Heist afgeschaft.

Processie O.-L.-Vrouw
Ster der Zee gaat weer uit

„Ster der Zee”
herleeft

De processie op O.-L.-Vrouw-Hemelvaart

De processie van O.L.-Vrouw Ster der Zee, voorafgaand aan de plechtige zeewijding op 15 augustus te Heist, is een eeuwenoude traditie.

Dit publiek uiten van eenvoudige volksdevotie werd in het verleden inderdaad herhaaldelijk beschreven, onder andere door de Franse schrijver AUGUIN.

Naar aanleiding van de viering van het gouden priesterjubileum van de vroegere pastoor van de Sint-Antonius-Abt parochie E.H. Masschelein, werd in 1949 een boekje uitgegeven door E.H. English ceremoniemeester van de Sint-Salvatorskathedraal te Brugge, met beschrijving van een volledig vernieuwde processie.

Ingevolge de nieuwe aanpak onder meer rond liturgische manifestaties werd in het begin van de jaren zestig de processie in Heist afgeschaft.

We denken hier terecht aan het tweede Vatikaanse Concilie. In Heist is er heel wat nostalgie naar wat toch het hoogtepunt van het seizoen werd genoemd. Deze gevoelens worden duidelijk onderschreven door de vereniging tot behoud van het Heistse volkseigen Heyst Leeft.

De nieuwe pastoor E.H. Vandesompele heeft ingevolge zijn talrijke kennismakingscontacten als nieuwe herder bij zijn parochianen óók deze gevoelens van heimwee aangevoeld...

Na kontaktnaam met vele Heistenaars en na overleg met de heer Denorme, voorzitter van de vzw Toerisme Knokke-Heist, werd dan beslist om in 1990 opnieuw deze historische processie van O.L.V. Ster der Zee te realiseren.

In eerste fase is men bezig met een inventaris van het beschikbaar materiaal.

Thans start de tweede fase, met name het aanspreken van medewerkers en het verzamelen van de nodige financiële middelen.

In alle geval wordt nu oók reeds een oproep gedaan naar de Heistse bevolking toe om alle oude foto's uit te lenen met het oog op het opzetten van een retrospectieve tentoonstelling over de processie.

Heistenaars die vroeger meestapten in de processie en daar foto's of films over hebben, worden verzocht deze tijdelijk ter beschikking te stellen. Ze kunnen afgegeven worden bij pastoor Vandesompele of bij de voorzitter van Heyst Leeft (met absolute garantie dat alles integraal terug bezorgd wordt!).

Voor de uitgave 1990 wordt alvast voorzien in een opening met ruiters getooid in de kleuren van Heist, een groep paters Antonieten die het schrijn met relikwie dragen, een groep paters van de Sint-Bertens abdij, een groep schildknepen met oude wapenschilden van gebieden uit het Brugse Vrije, een groep vissers met vrouwen en kinderen, een groep rond het thema de rozenkrans en een groep rond het thema O.L.V. Ster der Zee, vissers met het schaalmodel van de oude kerk, met scheepsmodellen, met de boeien van de boten vergaan in zee.

De processie móet een feest worden van en voor Heist, en daarom wordt op ruime medewerking van de inwoners gerekend.